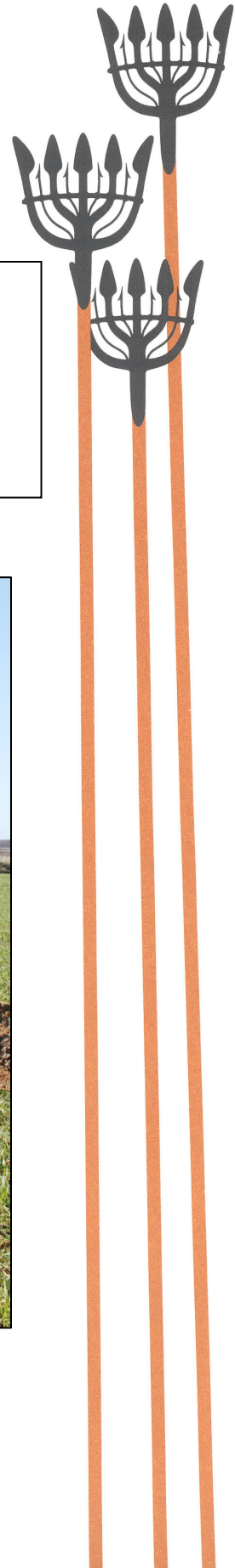

VA-ledning Hosaby
Särskild utredning
Mjällby socken, Sölvesborgs kommun

Blekinge museum rapport 2015:7
Arwo Pajusi

Innehåll

Bakgrund	2
Topografi och kulturhistoria	2
Fältarbetets genomförande	2
Resultat och diskussion	3
Referenser	5
Administrativa uppgifter	5
Bilaga Schaktbeskrivningar	6

Bakgrund

Inför planering av ny VA-ledning vid Hosaby, Sölvesborgs kommun uppdrog länsstyrelsen åt Blekinge museum att genomföra en särskild utredning i anslutning till ledningssträckningen (*Lst Dnr 431-3886-13*). Utredningen syftade till att ta reda på om fast fornlämning berördes av det planerade arbetsföretaget, och resultatet skulle utgöra underlag för länsstyrelsens hantering av ärendet enligt KML.

Topografi och kulturhistoria

Det aktuella utredningsområdet utgjordes av en 5 km lång sträckning för VA, öster om Hosaby på Listerlandet. Terrängen

präglades i huvudsak av flack åkermark med smärre höjdlägen. De närmast liggande, och av exploateringen delvis berörda fornlämningarna utgjordes av en borttagen hällkista (*RAÄ Mjällby 25*) samt bytomten för Hosaby (*RAÄ Mjällby 120*). Byarna Hörby, Mjällby och Hosaby har utpekats som potentiellt betydelsefulla bebyggelseenheter under

yngre järnålder. I sådant sammanhang har Hosaby på språkliga grunder omnämnts som en möjlig kunglig stödpunkt på Lister i form av en s.k. Husaby (*Brink 1998*).

Figur 1 Undersökningsområdet markerat på Vägkartan resp. Terrängkartan

Fältarbetets genomförande

Den särskilda utredningen genomfördes som en sökschaktning längs den planerade VA-sträckningen. Denna utfördes under totalt tre arbetsdagar, och arbetet inriktades på fyra huvudsakliga delområden. I de fall anläggningar framkom handrensades dessa, varefter de dokumenterades genom inmätning, ritning samt fotografering. Metalldetektering av avbanade ytor utfördes löpande under schaktningsarbetet.

Resultat och diskussion

Utredningens schaktning uppgick till totalt 190 löpmeter. Undergrunden var ytterst varierande till sin karaktär. Vissa delar visade sig vara uppdikade i sen tid, och bestod av kompakta lerlager. Inom andra schakt bestod undergrunden av sand och i vissa fall finsand. Inom några schakt (1,3 samt 9) utfördes djupschakt med en längd på 3 m. Djupet varierade mellan 2 och 2,5 m. I schakt 1 och 3 var djupet 2 m. Här var undergrunden blålera, som var tämligen kompakt till karaktären. Det djupschakt som grävdes inom schakt 9 innehöll finsand ned till 2,5 m dj. Endast i schakt sju framkom anläggningsspår i form av två härdar och en grop. Gropen var dock sannolikt ett stenlyft, men de två härdarna kan ha varit av äldre härkomst. Närområdet kring schaktet var dock kraftigt stört av täktverksamhet samt deponier. Inga fynd framkom.

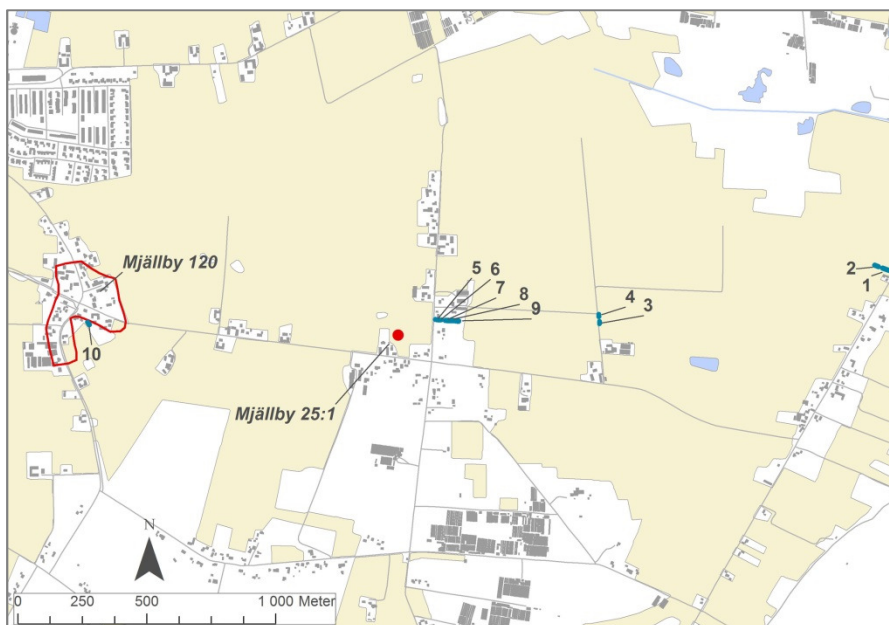
Det begränsade utfallet av den aktuella utredningens

sökschaktningar,

föränledde inga

rekommendationer av ytterligare arkeologiska insatser. Området kring Hosaby bytomt är dock fortsatt topografiskt och kulturhistoriskt intressant, och platsen vid Noavägen, där de sannolika anläggningarna

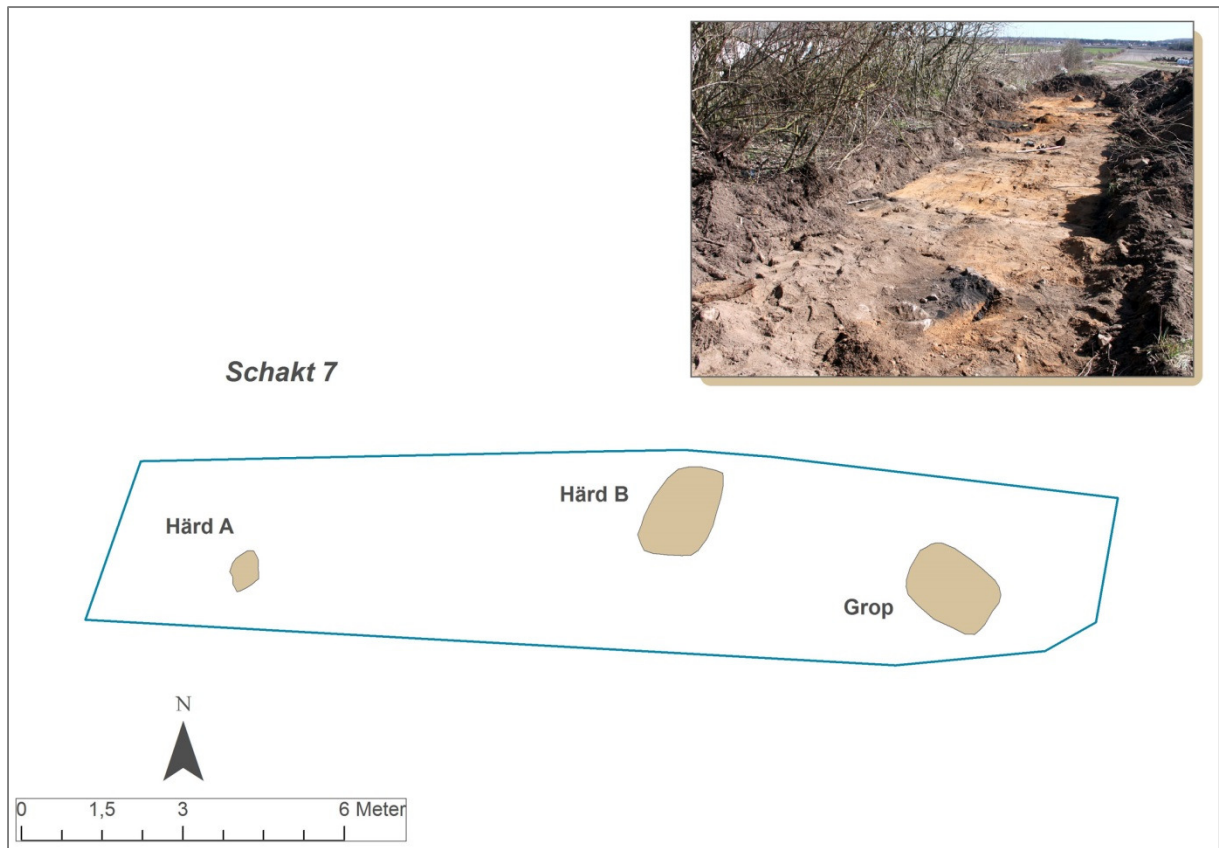
framkom, kan tolkas som ett möjligt kringområde till en förhistorisk boplats. Av denna anledning bör även eventuella, framtida exploateringar i närområdet föregås av arkeologiska utredningar.

Figur 2 Schakt- och fornlämningsöversikt markerat på Fastighetskartan

Figur 3 Schakt- och fornlämningsöversikt markerat på Ortofoto

Figur 4 Anläggningsöversikt Schakt 7. Foto mot O

Figur 5 Schakt 7. Härd A. Foto m NNO

Figur 6 Schakt 7. Härd B. Foto m NNO

Referenser

Brink, S. *Land, bygd, distrikt och centralort i Sydsverige. Några bebyggelsehistoriska nedslag. Hård & Larsson (red). Centrala platser, centrala frågor. Samhällsstrukturen under järnåldern. AAL series in 80 No 28. Lund 1998.*

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet:	431-3886-13, 2014-02-21
Blekinge museum dnr:	BM2013-332-1
Undersökningstid:	2014-04-03 – 2014-04-14
Personal:	Arwo Pajusi
Läge:	Kartblad 62E 1iS
Koordinatsystem:	SWEREF 99TM.
Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn:	x: 6216562 y: 1432117
Dokumentation:	Mätdata samt digitala fotografier förvaras i Blekinge museum.
Fynd:	Inga fynd tillvaratagna
Kartanvändning:	Ärende nr i2014/00931, ©LMV 2015

Bilaga Schaktbeskrivningar

Särskild utredning VA-ledning Hosaby

Schakt nr	1
Topografiskt läge	Flack, åkermark.
Längd (m)	61
Bredd (m)	1,5
Lager	0,2-0,5 m tjockt lager med matjord, tjockare i NV.
Undergrund	Gulbrun sand med inslag av rostrött grus.
Anläggningar	-
Fynd	-
Övrigt	Ett antal 0,2-0,5 m st stenlyft. 3 m l djupschakt 2 m dj, innehöll blålera.

Schakt nr	2
Topografiskt läge	Flack åkermark.
Längd (m)	17
Bredd (m)	1,5
Lager	0,3-0,5 m tjockt lager med matjord,
Undergrund	Rostgul/rödflammig sand med talrika grusinslag.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	3
Topografiskt läge	Flack åkermark.
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	0,4-0,7 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Grågul lera (mycket kompakt).
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	3 m l djupschakt 2 m dj, innehöll blålera.

Schakt nr	4
Topografiskt läge	Flack åkermark.
Längd (m)	10
Bredd (m)	1,5
Lager	0,4-0,7 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Grågul lera (mycket kompakt).
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	5
Topografiskt läge	Svagt O-sluttande tomtmark/fd deponi.
Längd (m)	15
Bredd (m)	3
Lager	0,4-0,6 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Gul sand
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	Flera täktgropar

Schakt nr	6
Topografiskt läge	Svagt O-sluttande tomtmark/fd deponi.
Längd (m)	10
Bredd (m)	3
Lager	0,4-0,6 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Gul sand
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	Ca 10 gropar/stenlyft/täktgropar.

Schakt nr	7
Topografiskt läge	Svagt O-sluttande tomtmark/fd deponi.
Längd (m)	20
Bredd (m)	2-4
Lager	0,1-0,2 m tjockt lager med matjord.
Undergrund	Gul sand.
Anläggningar	2 härdar/gropar. Den ena har rikligt med skörbränd sten.
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	8
Topografiskt läge	Svagt O-sluttande tomtmark/fd deponi.
Längd (m)	8
Bredd (m)	1,5
Lager	0,4-0,6 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gul finsand.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	

Schakt nr	9
Topografiskt läge	Svagt O-sluttande tomtmark/fd deponi.
Längd (m)	13
Bredd (m)	1,5
Lager	0,1-0,3 m tjockt matjordslager.
Undergrund	Gul finsand.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	3 m l djupschakt. Vid 2,5 m dj var undergrunden fortfarande djupsand.

Schakt nr	10
Topografiskt läge	Flack tomtmark, fd banvall.
Längd (m)	15
Bredd (m)	1,5
Lager	0,3-0,5 m tjockt lager med jord/stenkross/sand
Undergrund	Gul sand. Markanta inslag av sten/stenkross. Mycket stört.
Anläggningar	
Fynd	
Övrigt	